

ภาวะสังคมไทยไตรมาสสามปี 2563

วันจันทร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2563 เวลา 09.30 น.

ณ ห้องประชุม 521 อาคาร 5 ชั้น 2

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

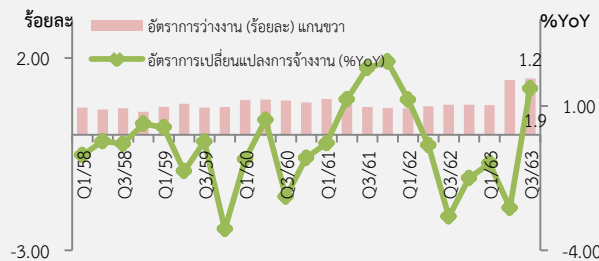
1. ความเคลื่อนไหวทางสังคม ไตรมาสสามปี 2563

ด้านคุณภาพคน

“อัตราการว่างงานยังคงอยู่ในระดับสูง แม้จะมีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ขณะที่หนี้สินครัวเรือนและการเจ็บป่วยยังคงต้องเฝ้าระวัง”

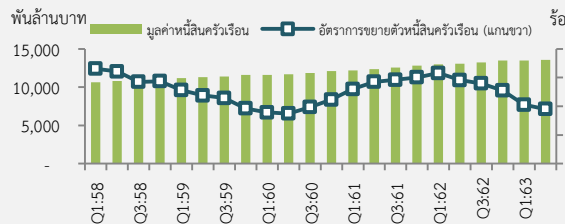
	รายปี		รายไตรมาส						
	2561	2562	Q1/62	Q2/62	Q3/62	Q4/62	Q1/63	Q2/63	Q3/63
การจ้างงาน (ล้านคน)	37.9	37.6	37.7	37.8	37.5	37.5	37.4	37.1	37.9
%YoY	1.1	-0.7	0.9	-0.3	-2.1	-1.1	-0.7	-1.9	1.2
การว่างงาน (พันคน)	404.3	373.4	351.2	376.9	394.0	371.5	394.5	745.2	737.6
อัตราการว่างงาน (%)	1.05	0.98	0.92	0.98	1.04	0.98	1.03	1.95	1.90
ชั่วโมงการทำงาน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	43.0	42.7	41.3	43.0	43.5	43.2	40.8	38.2	41.6
%YoY	-0.2	-0.7	-1.5	-0.4	0.4	-0.8	-1.2	-11.2	-4.3
หนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	12.83	13.48	12.97	13.09	13.25	13.48	13.5	13.6	N.A.
%YoY	6.0	5.1	6.3	5.8	5.6	5.1	4.1	3.8	N.A.
การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (พันคน)	636.2	858.0	235.2	160.3	266.4	196.5	192.9	54.7	84.9
%YoY	5.8	34.8	74.0	27.7	13.4	39.4	-18.0	-65.9	-68.1

“อัตราการว่างงานปรับตัวลดลงจากไตรมาสก่อนเล็กน้อย แต่ยังคงอยู่ในระดับสูง”

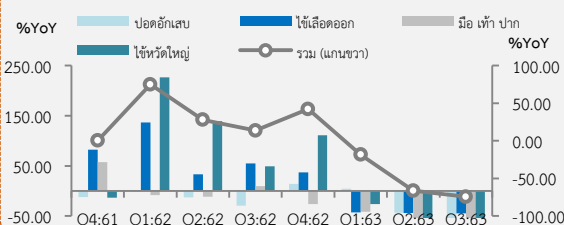
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

“Q2/2563 หนี้สินครัวเรือน ขยายตัวร้อยละ 3.8 สะท้อนถึงผลกระทบจาก COVID-19 ทำให้เศรษฐกิจหดตัวรุนแรง”

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

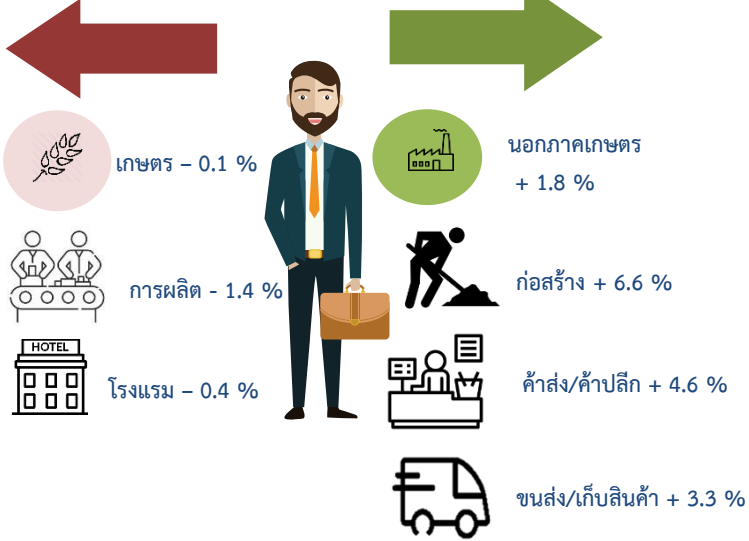
“การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังลดลงต่อเนื่อง แต่ยังคงต้องเฝ้าระวังโรคที่มีแนวโน้มพบผู้ป่วยมากขึ้นในช่วงฤดูหนาว”

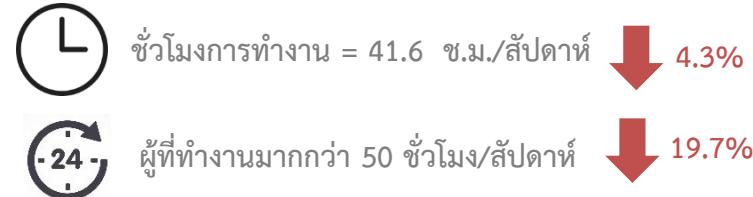
ที่มา: กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ด้านแรงงาน

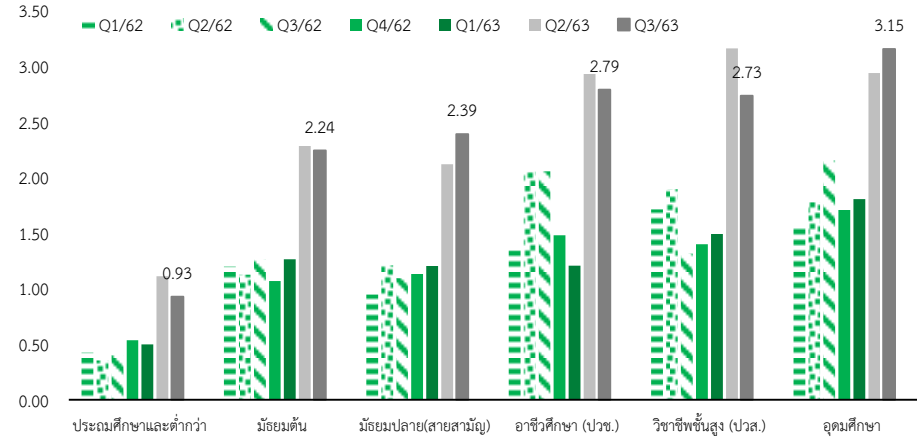
การจ้างงานรวม ขยายตัวร้อยละ 1.2

ชั่วโมงการทำงานและจำนวนผู้ทำงานล่วงเวลาลดลง

อัตราการว่างงานตามระดับการศึกษา

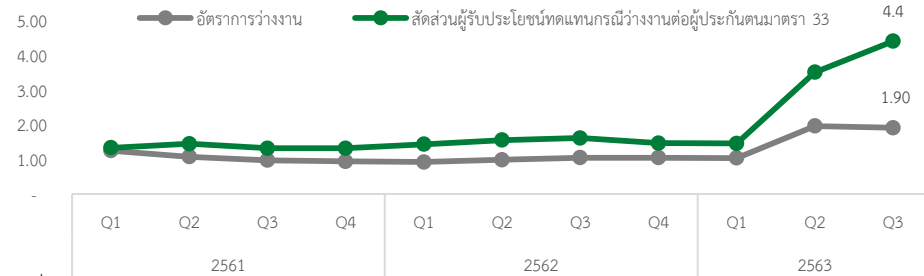

ที่มา : การสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้มีการศึกษาสูง มีการว่างงานสูง

แรงงานในระบบมีการว่างงานเพิ่มขึ้น

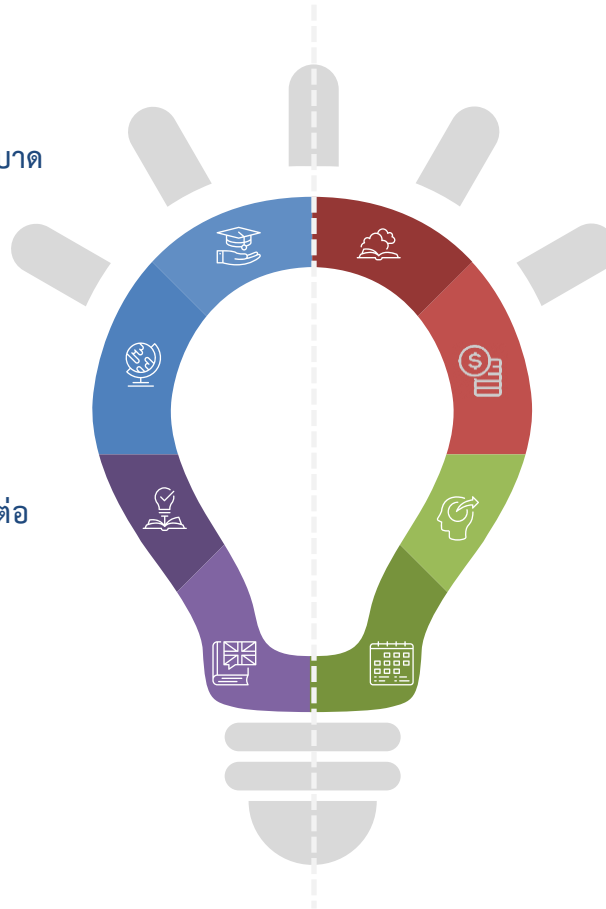
อัตราการว่างงานและสัดส่วนผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานต่อผู้ประกันตนมาตรา 33

ที่มา : อัตราการว่างงาน : การสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สัดส่วนผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานต่อผู้ประกันตนมาตรา 33 : สำนักงานประกันสังคม

- ◆ ความสามารถในการควบคุมการแพร่ระบาดระลอกที่สอง
- ◆ การเข้าร่วมมาตรการจ้างงานของรัฐ
- ◆ ผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติต่อการจ้างงานภาคเกษตรกรรม
- ◆ คุณภาพชีวิตของแรงงาน

- ◆ การส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพอิสระมีเงินทุนและมีสถานที่ค้าขาย
- ◆ การเร่งรัดการดำเนินงานโครงการภายใต้ พ.ร.ก.เงินกู้
- ◆ การส่งเสริมการพัฒนาทักษะทั้งผู้จบการศึกษาใหม่เพื่อให้พร้อมที่จะทำงานและผู้ที่เคยทำงานมาแล้วหรือมีงานทำให้มีทักษะเพิ่มขึ้นหรือมีทักษะใหม่ที่จะทำให้สามารถปรับเปลี่ยนงานได้

หนี้สินครัวเรือน

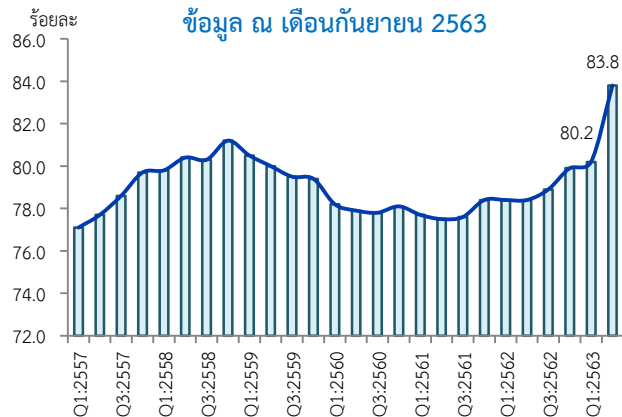
หนี้สินครัวเรือนขยายตัวในอัตราชะลอลง

(สินเชื่อจากสถาบันการเงิน)

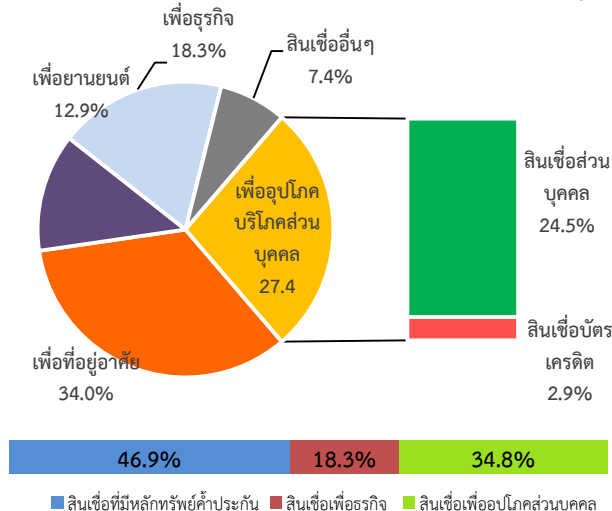
	รายปี		รายไตรมาส									
	2561	2562	Q1-61	Q2-61	Q3-61	Q4-61	Q1-62	Q2-62	Q3-62	Q4-62	Q1-63	Q2-63
หนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	12.83	13.47	12.20	12.37	12.55	12.83	12.97	13.09	13.25	13.48	13.50	13.59
%YOY	6.0	5.2	5.2	5.7	5.8	6.0	6.3	5.8	5.6	5.1	4.1	3.8
สัดส่วนต่อ GDP	78.4	79.9	77.7	77.5	77.6	78.4	78.4	78.4	78.9	79.9	80.2	83.8

สัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2563

โครงสร้างหนี้สินครัวเรือนของไทย ไตรมาสที่ 2 ปี 2563 (ร้อยละ)

หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

“ด้านสุขภาพและการเจ็บป่วย การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังลดลงต่อเนื่อง แต่ยังคงต้องเฝ้าระวังโรคที่มีแนวโน้มจะพบผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นในช่วงฤดูหนาว อาทิ โรคปอดอักเสบ โรคไข้หวัดใหญ่ และภัยสุขภาพ อาทิ การเสียชีวิตจากอากาศหนาว ปัญหาฝุ่น PM 2.5 รวมถึงโรคที่มีผู้ป่วยสูงขึ้น อาทิ โรค RSV และวัณโรค”

	2561				2562				2563		Q3	%YOY Q3/2563
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2		
ปอดอักเสบ	74,881	58,699	90,160	59,861	73,429	51,189	63,635	68,302	76,734	29,032	35,094	-44.9
ไข้เลือดออก	6,830	24,029	35,564	20,499	16,150	31,978	54,989	28,040	9,218	17,797	36,063	-34.4
มือ เท้า ปาก	10,079	14,626	32,718	12,585	9,260	12,954	35,839	9,302	5,429	1,107	4,946	-86.2
ไข้หวัดใหญ่	40,995	25,698	73,042	43,628	133,975	61,464	108,786	92,138	99,202	4,781	7,196	-93.4
บิด	1,132	965	741	561	649	736	647	524	660	537	589	-9.0
หัด	630	632	1,186	3,108	2,068	1,585	1,533	1,428	739	140	191	-87.5
ฉีหนู	402	637	932	569	463	493	722	492	266	330	516	-28.5
ใช้สมออักเสบ	182	231	200	132	258	207	211	218	277	191	251	19.0
อหิวาตกโรค	0	2	2	1	6	4	1	1	0	2	2	100.0
ไข้กาฬหลังแอ่น	1	9	3	7	6	6	6	7	5	3	2	-66.7
พิษสุนัขบ้า	7	3	3	2	0	2	0	1	0	2	1	0.0
รวม	135,139	125,531	234,551	140,953	236,264	160,618	266,369	200,453	192,530	53,922	84,851	-68.1
อัตราต่อประชากรแสนคน	204.5	190.1	355.1	213.3	353.7	241.1	400.1	295.6	285.6	82.5	128.0	

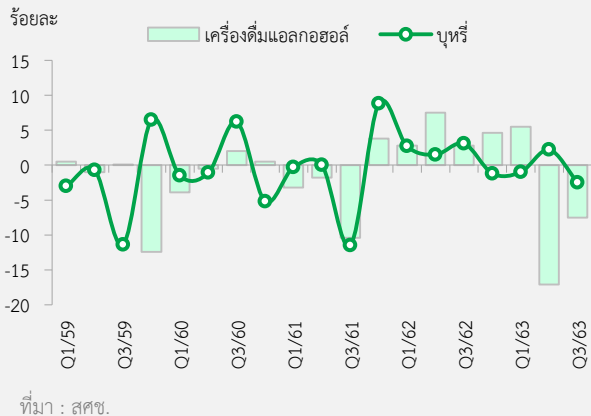
หมายเหตุ: ข้อมูลปี 2563 เป็นข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2563

ที่มา: รายงานโรคในระบบเฝ้าระวัง 506 สำนักโรคบาตวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ประเด็นติดตามและเฝ้าระวัง

- โรคที่พบมากในการเข้าสู่ช่วงฤดูหนาว อาทิ โรคปอดอักเสบ โรคไข้หวัดใหญ่ และภัยสุขภาพ อาทิ การเสียชีวิตจากอากาศหนาว ปัญหาฝุ่น PM 2.5
- โรค RSV จากการแพร่ระบาดของไวรัส RSV (Respiratory Syncytial Virus) ที่มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงปลายฝนต้นหนาว โดยเฉพาะเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า 5 ขวบ
- วัณโรคภัยเงียบใกล้ตัว ไทยถูกจัดให้เป็น 1 ใน 20 ประเทศที่มีปัญหาวัณโรคสูง โดยพบมากคือ วัณโรคปอด (ร้อยละ 80) เพราะเชื้อวัณโรคปอดสามารถแพร่กระจายและติดต่อได้ง่าย โดยระบบทางเดินหายใจ หากไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง ร่างกายจะทรุดโทรมลงอย่างรวดเร็ว และมีอันตรายถึงแก่ชีวิตได้

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ย

	Q1/62	Q2/62	Q3/62	Q4/62	Q1/63	Q2/63	Q3/63
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ย (ล้านบาท)	74,166	76,799	62,783	81,629	75,506	68,664	59,755
%YoY	2.7	5.2	3.1	2.4	3.0	-9.7	-5.5
- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ล้านบาท)	45,426	47,552	38,673	51,333	48,008	39,564	35,786
%YoY	2.8	7.5	2.8	4.6	5.5	-17.1	-7.5
- บุหรี่ย (ล้านบาท)	28,740	29,274	24,110	30,296	27,498	29,100	23,969
%YoY	2.7	1.5	3.1	-1.2	-1.0	2.2	-2.5

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กองบัญชีประชาชาติ

ไตรมาสสาม พฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยลดลงร้อยละ 5.5 โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงร้อยละ 7.5 และการบริโภคบุหรี่ยลดลงร้อยละ 2.5

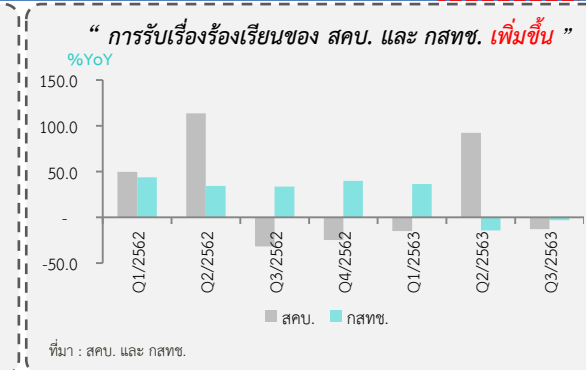
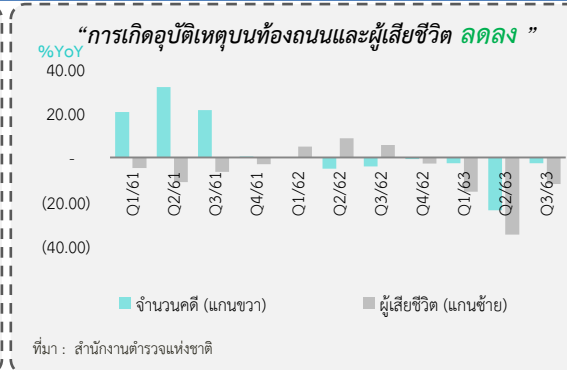
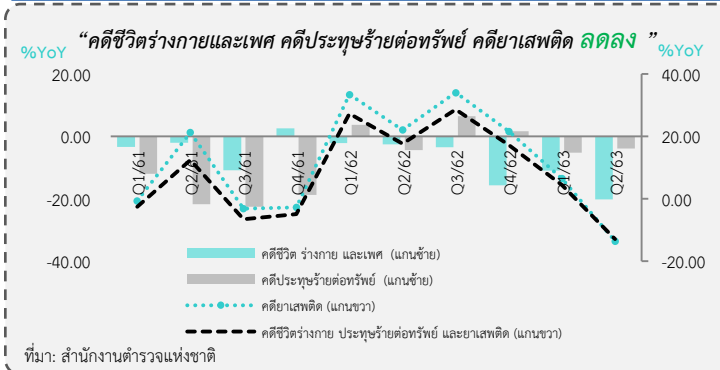
การดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ย

ควรใช้กลไกการจัดการปัญหาระดับชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับประชาชนและผู้บริโภค ทราบบริบทของพื้นที่ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้านความมั่นคง

“คดีอาญารวม / การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนและผู้เสียชีวิต ลดลง มาตรการรักษาความปลอดภัย

%YoY	รายปี		รายไตรมาส						
	2561	2562	Q1/62	Q2/62	Q3/62	Q4/62	Q1/63	Q2/63	Q3/63
การรับแจ้งอุบัติเหตุ (ราย)	103,515	101,020	26,923	25,055	23,007	26,035	26,255	19,075	22,395
%YoY	17.3	-2.4	0.1	-5.1	-4.1	-0.8	-2.6	-23.9	-2.7
- ผู้เสียชีวิต	-6.3	3.9	4.8	8.7	5.6	-2.8	-15.5	-35.0	-12.1
คดีอาญารวมรับแจ้ง (คดี)	353,071	432,426	102,328	109,451	113,850	106,797	106,840	95,353	85,040
%YoY	-0.8	22.5	21.4	15.0	22.3	17.2	4.4	-12.9	-25.3
- ยาเสพติด	3.1	27.5	25.0	18.1	25.4	21.6	6.5	-13.6	-27.4
- คดีชีวิตร่างกายและเพศ	-3.5	-6.0	-2.2	-2.7	-3.6	-15.6	-10.9	-20.2	-10.1
- คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	-19.0	1.9	3.6	-4.7	6.0	1.6	-5.3	-12.9	-13.6
การคุ้มครองผู้บริโภค (ราย)	10,133	17,223	3,216	6,229	4,438	3,340	2,865	5,364	4,752
%YoY	N.A.	70.0	22.5	176.1	54.7	40.2	-10.9	-13.9	7.1
- การรับเรื่องร้องเรียนผ่าน สคบ.	N.A.	109.2	54.4	251.5	82.1	64.8	-6.4	-15.8	7.5
- การรับเรื่องร้องเรียนผ่าน กสทช.	N.A.	-38.4	-43.7	-34.5	-33.8	-40.1	-36.6	14.1	3.1

2. สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ ไตรมาสสามปี 2563

ความพร้อมของระบบสาธารณสุขไทยกับการรับมือการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

การแพร่ระบาด
เชื้อ COVID-19

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ
หยุดชะงัก

การจ้างงาน /
รายได้ครัวเรือน

นักท่องเที่ยวในประเทศยังไม่สามารถชดเชยผลกระทบได้

“เราเที่ยวด้วยกัน”

สิทธิค่าที่พักทั้งหมด
5,000,000 สิทธิ

สิทธิค่าที่พักที่ใช้ไป
2,327,599 สิทธิ

= 46.5%
มีลักษณะกระจุกตัวใน
พื้นที่ใกล้กรุงเทพฯ

นักท่องเที่ยวประเภทพิเศษ (Special Tourist VISA : STV)

เงื่อนไขนักท่องเที่ยวประเภทพิเศษ Special Tourist Visa (STV)

1. ต้องยอมรับการปฏิบัติตามมาตรการด้านสาธารณสุขที่ประกาศใช้ภายในประเทศไทย และตกลงยินยอมกักตัวในห้องพักจำนวน 14 วัน (Alternative Local State Quarantine)
2. มีหลักฐานสถานที่พักอาศัยระยะยาวในประเทศไทย
3. การตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยวพิเศษ Special Tourist Visa (STV) (เสียค่าธรรมเนียมครั้งละ 2,000 บาท)
4. อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรครั้งละ 90 วัน เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองมีอำนาจอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้อีก 2 ครั้ง ครั้งละ 90 วัน รวม 270 วัน

DEPARTURES

แนวทางเตรียมตัวก่อนเดินทาง

- ตรวจสอบว่าเป็นบุคคลตามข้อยกเว้น 11 ประเภของคำสั่ง ศบค.
- เตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามเงื่อนไขบุคคลแต่ละประเภท
- ติดต่อสถานทูตไทยและกงสุลไทยที่ประจำประเทศต้นทาง เพื่อขอหนังสือรับรองตรวจสอบประวัติไม่น้อยกว่า 14 วัน ว่ามีเดินทางไปพื้นที่เสี่ยงเขตติดโรคติดต่ออันตรายหรือไม่
- ผ่านการคัดกรองจากประเทศต้นทาง (Exit Screening)

เอกสารและหลักฐานที่จำเป็น

- ตรวจคัดกรองอาการ (Entry Screening) ณ ช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศ หากมีอาการเข้าเกณฑ์สอบสวนโรค จะถูกส่งตัวไปยังสถานพยาบาลที่กำหนด
- ยื่นเอกสารต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ
- เข้ารับการกักตัว 14 วัน
- ตรวจหาเชื้อโควิด-19 จำนวน 2 ครั้ง
- ใช้ระบบติดตามอาการและการเดินทางตามที่กำหนด

ARRIVALS

มาตรการเมื่อเดินทางถึง / ระหว่าง
อยู่ในราชอาณาจักร

- ตรวจคัดกรองอาการ (Entry Screening) ณ ช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศ หากมีอาการเข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (Patient under Investigation : PUI) จะถูกส่งตัวไปยังสถานพยาบาลที่กำหนด
- ยื่นเอกสารต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ
- เข้ารับการกักตัว 14 วัน
- ตรวจหาเชื้อโควิด-19 จำนวน 2 ครั้ง
- ใช้ระบบติดตามอาการและการเดินทางตามที่กำหนด

ความพร้อมของระบบสาธารณสุขไทยกับการรับมือการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

เวชภัณฑ์ทางการแพทย์

ยาฟาวิพิราเวียร์ (Favipiravir) 560,200 เม็ด

หน้ากาก N95 จำนวน 2,142,010 ชิ้น

ชุด PPE จำนวน 995,305 ชุด

**สำรองไว้ทั้งในส่วนกลางเพื่อการเกษตรกรรมและ
ส่วนภูมิภาคในโรงพยาบาลทั่วประเทศ

อุปกรณ์
ทาง
การแพทย์

การเตรียมทีมสอบสวน

ควบคุมโรค

จัดอบรมทีมสอบสวน
โรคติดต่ออันตราย
ประจำจังหวัด
ประจำตำบล

รวม

1,049

แห่ง

สถานที่กักกัน

State quarantine (SQ) 27 แห่ง

Local Quarantine (LQ) 942 แห่ง

Organization Quarantine (OQ) 3 แห่ง

Alternative State Quarantine (ASQ) 77 แห่ง

ข้อมูล PHOC's Stocks ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2563

ข้อมูล ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2563

อย่างไรก็ตาม ...แม้จะการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรสาธารณสุขในด้านต่างๆ แล้ว

รณรงค์ให้คนไทยดูแลป้องกันตนเอง

เน้นย้ำแนวทางปฏิบัติในการควบคุมโรคต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน ไม่ให้เกิดการตื่น
ตระหนก ไม่ยึดติดกับการปลดผู้ติดเชื้อในประเทศ

ยกระดับมาตรการ TTI (Test-Trace-Isolate)

การตรวจคัดกรอง แยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต

- (1) ทดสอบ ให้รู้ว่าใครเป็น “ผู้ติดเชื้อ”
- (2) แกระอย ให้รู้ว่าใครเป็น “ผู้ติดต่อ” ที่มีโอกาสแพร่เชื้อ
- (3) แยกตัว “ผู้ติดเชื้อ” มารักษา และกักตัว “ผู้ติดต่อ”

สถานการณ์ปัญหาแม่วัยรุ่นในประเทศไทย

สถานการณ์เด็กและสตรีมีการพัฒนาที่ดีขึ้น แต่ยังต้องให้ความสำคัญกับปัญหาแม่วัยรุ่น ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างรุนแรง

สถานการณ์ปัญหาแม่วัยรุ่นที่สำคัญ

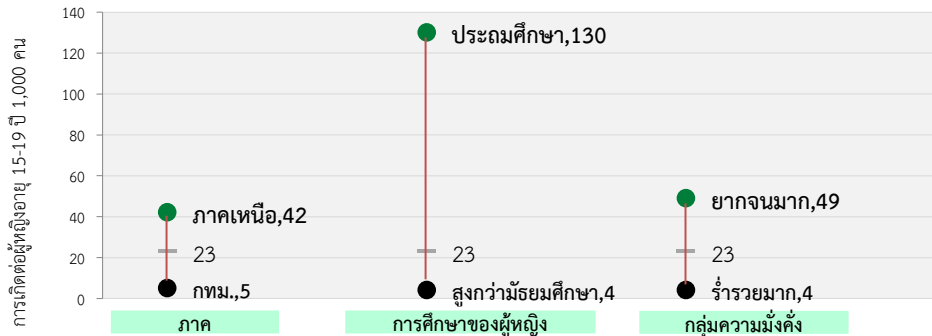

ภาพรวม สถานการณ์แม่วัยรุ่น (อายุ 15-19 ปี) ในปี 2562 **มีแนวโน้มดีขึ้น** โดยอัตราการมีบุตร 23 คนต่อประชากร 1,000 คน ลดลงจาก 51 คนต่อประชากร 1,000 คนในปี 2558

อัตราการมีบุตรของแม่วัยรุ่นพบมากในภาคเหนือและภาคใต้ ภาคเหนือ อัตราการมีบุตร 42 คนต่อประชากร 1,000 คน **ภาคใต้** มีอัตราการมีบุตร 35 คนต่อประชากร 1,000 คน และอัตราการมีบุตรของแม่วัยรุ่นที่อายุน้อยกว่า 15 ปี (แม่วัยใส) มากที่สุด คือ ร้อยละ 0.8 (ค่าเฉลี่ยทั่วประเทศร้อยละ 0.4)

แผนภาพ อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น

แม่วัยรุ่นส่วนมากมีการศึกษาน้อย แม่วัยรุ่นส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด 130 คนต่อประชากร 1,000 คน และจะลดลงเรื่อยๆ ตามระดับการศึกษาของผู้หญิงที่เพิ่มขึ้น โดยแม่วัยรุ่นที่เรียนสูงกว่ามัธยมจะมีบุตรเหลือเพียง 4 คนต่อประชากร 1,000 คน **สะท้อนให้เห็นว่าการรักษาการคงอยู่ในระบบการศึกษาของวัยรุ่นจะมีส่วนสำคัญในการช่วยลดปัญหาดังกล่าว**

ครัวเรือนยากจนมีปัญหามะเร็งวัยรุ่นสูงกว่าครัวเรือนรายได้สูง ครัวเรือนที่ยากจนมากมีวัยรุ่นมีบุตร 49 คนต่อประชากร 1,000 คน ครัวเรือนที่ยากจนมีบุตร 23 คนต่อประชากร 1,000 คน ครัวเรือนฐานะปานกลางมีบุตร 32 คนต่อประชากร 1,000 คน ครัวเรือนที่ร่ำรวยมีบุตร 15 คนต่อประชากร 1,000 คน และครัวเรือนที่ร่ำรวยมากมีบุตรเพียง 4 คนต่อประชากร 1,000 คน

สถานการณ์ปัญหาแม่วัยรุ่นในประเทศไทย (ต่อ)

ผลกระทบที่สำคัญของแม่วัยรุ่น และการมีบุตรในวัยรุ่น

ผลกระทบด้านสุขภาพ

มารดาวัยรุ่น ความเสี่ยงในด้านสุขภาพมากกว่าช่วยวัยอื่นๆ ตั้งแต่ระหว่างตั้งครรภ์ ระหว่างคลอด และหลังตั้งครรภ์ อาทิ ภาวะเลือดจางในหญิงตั้งครรภ์ ภาวะความดันโลหิตสูง รวมถึงภาวะซึมเศร้าหลังการคลอดบุตร

ผลกระทบต่อเด็ก ความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากภาวะครรภ์เป็นพิษ ทารกมีน้ำหนักน้อย (น้อยกว่า 2,500 กรัม) นอกจากนี้ จากความไม่พร้อมและพฤติกรรมการดูแลครรภ์และเลี้ยงทารกที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลเสียต่อการเจริญเติบโตของร่างกายและสติปัญญาของทารก

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม

มารดาวัยรุ่น จำนวนมากหลุดออกจากระบบการศึกษา

รายได้ที่น้อยตามระดับการศึกษาที่น้อย

รายได้ไม่เพียงพอให้เลี้ยงดูบุตรได้เหมาะสม

ความเครียด การใช้ความรุนแรงในครอบครัว

ปัญหาการส่งต่อโอกาสในการเรียนต่อในระดับสูงของเด็ก
จนก่อเป็นวัฏจักรความจน (เพิ่มโอกาสเป็นแม่วัยรุ่นและ
การส่งต่อความยากจน)

แนวทางการแก้ปัญหาแม่วัยรุ่นที่สำคัญ

- มาตรการในการเฝ้าระวังและติดตามเด็กและเยาวชนในกลุ่มครัวเรือนที่มีความเปราะบาง กลุ่มเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยง โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครอบครัวและโรงเรียน
- สร้างค่านิยมเรื่องเพศสัมพันธ์ที่มีสุขภาพและการป้องกันการท้องไม่พร้อม
- การสอดแทรกการสอนเรื่องทักษะชีวิตและผลที่ตามมาของการท้องไม่พร้อมให้เด็กได้รับรู้
- รักษาการคงอยู่ในระบบการศึกษาของวัยรุ่นซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการช่วยลดปัญหาดังกล่าว

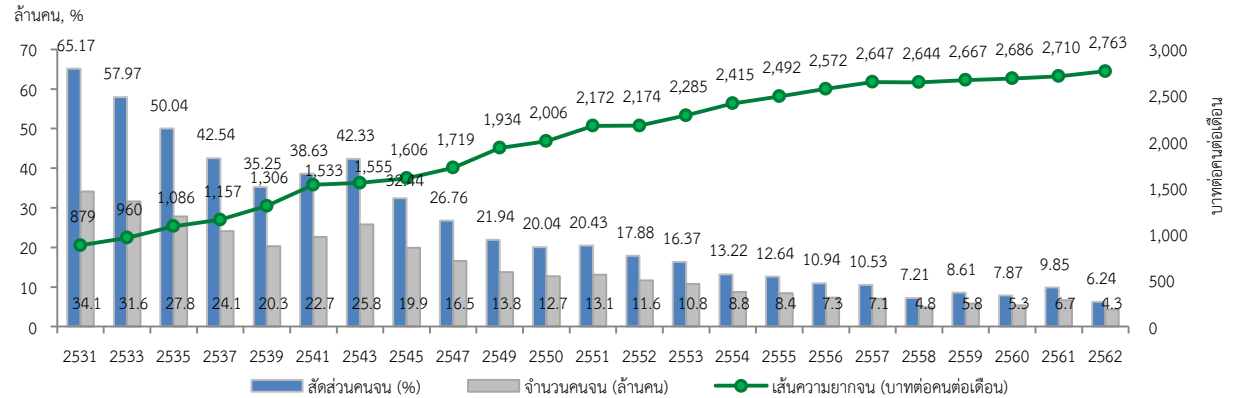
3

บทความ

“ผลกระทบของ COVID-19 ต่อความยากจน”

สถานการณ์ความยากจนก่อนผลกระทบของ COVID-19

เส้นความยากจน สัดส่วนคนจน และจำนวนคนจน ปี 2531 – 2562

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

สถานการณ์ความยากจนในปี 2562

สัดส่วนคนจน ➡ ร้อยละ 6.24
(จำนวน 4.3 ล้านคน)

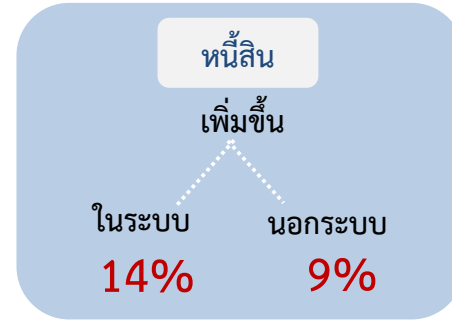
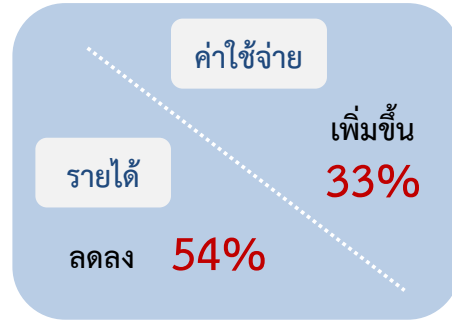
สัดส่วนครัวเรือน
ยากจน ➡ ร้อยละ 5.04
(1.31 ล้านครัวเรือน)

ลักษณะทางประชากรและทางเศรษฐกิจของคนจน

- คนจนมีอัตราการพึ่งพิงสูงกว่าครัวเรือนไม่ยากจน
- เด็กและเยาวชนมีปัญหาความยากจนมากกว่ากลุ่มผู้สูงอายุและวัยแรงงาน
- ครัวเรือนขนาดใหญ่ ครัวเรือนแอ่งกลาง และครัวเรือนไม่มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ มีปัญหาความยากจนมากที่สุด

COVID-19 ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน

ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ด้านเศรษฐกิจ

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กลุ่มครัวเรือนยากจนจะได้รับผลกระทบรุนแรงขึ้น

(โดยเฉพาะคนยากจนเมือง)

ผลกระทบด้านการทำงานจากวิกฤตโควิด-19

60.24% รายได้ลดลงเกือบทั้งหมด

31.21% รายได้ลดลงกึ่งหนึ่ง

8.55% รายได้เท่าเดิม

กลุ่มครัวเรือนเปราะบาง เสี่ยงต่อการตกเป็นครัวเรือนยากจน

- กลุ่มครัวเรือนที่พึ่งพิงรายได้จากเงินช่วยเหลือจากบุคคลอื่นภายนอกครัวเรือน (ครัวเรือนไม่มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ 2.74 แสนครัวเรือน ครัวเรือนสูงอายุ 3.04 แสนครัวเรือน และครัวเรือนแห่งกลาง 0.59 แสนครัวเรือน)
- กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้จากการทำงานลดลงมาก (เช่น ทำงานในภาคการท่องเที่ยว และครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอิสระ)
- กลุ่มครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินทำกินน้อย (ประมาณ 0.49 แสนครัวเรือน)

ที่มา: สกสว (2563) สรุปผลการสำรวจ “คนจนเมืองในภาวะวิกฤตโควิด-19 และข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล”

มาตรการช่วยเหลือ เยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบ

ระยะสั้น ได้แก่

- แรงงานอิสระ/ เกษตรกร : เงินช่วยเหลือชดเชย จำนวน 5,000 บาท เป็นเวลา 3 เดือน
- กลุ่มเปราะบาง : เงินช่วยเหลือเยียวยา จำนวน 1,000 บาทต่อเดือน เป็นเวลา 3 เดือน
- มาตรการช่วยเหลือด้านสาธารณสุข : ลดค่าไฟฟ้าและค่าประปา คืนเงินค่าประกันการใช้ไฟฟ้า
- การลดราคาสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ

ระยะปานกลาง

พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมฯ พ.ศ. 2563

- มีแผนงานรองรับให้เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ โดยเน้นการสร้างงานและสร้างอาชีพสามารถรองรับแรงงานส่วนเกินที่อพยพกลับท้องถิ่นและชุมชน ตลอดจนสร้างระบบการเรียนรู้ในการพัฒนา/ปรับเปลี่ยนทักษะให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานในอนาคต
(คาดว่าจะเกิดการสร้างงานและจ้างงาน ประมาณ 3.4 แสนตำแหน่ง)

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้กลไกท้องถิ่นในการเข้าไปค้นหากลุ่มเป้าหมาย/ดูแลกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤต COVID-19
2. การเร่งรัดการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19
3. การสร้างงาน/สร้างอาชีพ

การแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงโครงสร้าง

1. การแก้ปัญหาด้านการเกษตรทั้งระบบ
ได้แก่ เรื่องที่ดินทำกิน เงินทุน องค์ความรู้ด้านการตลาด และระบบชลประทาน
2. การวางแนวทางแก้ปัญหาความยากจนในระยะยาวโดยการสร้างหลักประกันสังคม
อาทิ การเร่งขยายความคุ้มครองของการประกันตนตามมาตรา 40 , การส่งเสริมการออม การมีกลไก/ระบบที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยง ตลอดจน การมีระบบข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และทันต่อสถานการณ์

ขอขอบคุณ

Download เอกสาร : <http://social.nesdc.go.th/social/Default.aspx?tabid=63>

